

i nogen enkelt Paragraph, at herefter skal Theatret være en Statsinstitution, saa staaer det saa at sige i hver enkelt Linie. Vilde vi om 10 Aar negte Tilskudet, saa vilde de største Banffeligheder reise sig derimod, og vi vilde da væsentlig have de samme Udgifter, idet Skuespillerne vilde eie Livrenterne og gaae bort med dem fra Theatret, medens vi ikke vilde have noget Baand paa dem som nu, da vi gjenennem Ventepengene kunne kalde dem tilbage, naar det skulde vise sig, at Forsøget ikke lyffes.

Berg: Det ærede Medlem, der talte sidst, sagde, at han i sit Forslag var ganske i Consequents med hele sin Opfattelse af Friheden og af dens Betsignelse, navnlig i aandelige Muliggender. Seg troer, at det ærede Medlem meget misforstaaer sit eget Forslag, naar han troer, at det er i Consequents med, hvad han tidligere har virket for. Seg vil bede det ærede Medlem paavise mig med et eneste Crempel, hvor han, naar der var Tale om, at Frihed med Hensyn til aandelige Formaalets Fremme kan have større Betydning end Statens Formynderskab, har søgt at etablere et saadant Princip som i dette hans Forslag; thi det er ikke Frihed, men det er en Forvaltning af Frihed under Statens minutieuse Tilsyn ved ethvert Tal og enhver Linie. Hvad vilde han sige, naar man oprettede Folkehøjskoler, som det ærede Medlem jo har stridt saameget for, med det Forbehold, at Staten skulde paasee, hvilke Bøger der læstes, hvilke Bøger der indførtes, hvilke Elever der antoges, hvilke Regnskaber der førtes osv.? Dersom det ærede Medlem vil sammenholde det System, som han her nedlægger i sit Forslag, med det, han vil have fulgt i de øvrige Ting, som han har stridt for i folkelige og kirkelige Sager, saa vil han see, at det ikke passer sammen, men at der foreligger den fuldstændigste Inconsequents. Hvad man her vil indsette, er et heelt nyt System. Der eksisterer ikke nogen Statsinstitution her i Landet, som staaer i et saa blandet, et saa slet Forhold,

slet for Stat og for Frihed, som det, man her vil indføre. Har man den Tro, at frie Kræfter kunne udrette mere end de Kræfter, der ere bundne til Staten, saa giv de frie Kræfter Frihed til at forsøge sig selv, saa stil det Forslag, at nu sælge vi Theaterbygningen med alt Tilbehør, og for den ubetydeligste Sum, til en Forening, der vil benytte den i lignende Formaal, saa er Staten fri paa sin Side, men saa er ogsaa Kunsten fri for Statens smaalte Tilsyn. Naar det ærede Medlem vil stille et saadant Forslag, saa kan han komme i Consequents med sin tidligere Optraeden, men af noget Saadant er der ikke Spor i det foreliggende Forslag. Det er et i mine Aine saft, urigtigt og beslægtet Forslag, fordi det er et nyt Princip, som ingen Frihed kan være tjent med at faae stillet til Monster med Hensyn til aandelige Formaalets Fremme her i Landet. Endnu blot een Bemærkning. I mit Foredrag i forrige Møde nævnte jeg, at den Udgift, som Mindretallets Forslag vilde foranledige strax, var 145,000 Rb. aarlig. Seg maa i den Henseende bede om Undskyldning; det er ikke 145,000 Rb., men det bliver, selv om vi kun forudsætte, at Schuldforelsen af Theaterbygningen koster 100,000 Rb., og vi tage Afdrag paa og Rente af denne saavel som af den nuværende Gjæld med i Betragtning, et Beløb af 163,000 Rb. Det er den Udgift, vi gaae ind med ved Mindretallets Forslag. Naar det ærede Medlem bestemmer fralægger Mindretallet at være gaaet en Omvei, saa skal jeg minde ham om, at der er i alt Fald eet af Medlemmerne af Mindretallet, som har sagt, at han har været med til at indbringe dette Forslag, for — efterat det nu har været forhandlet i 3 lange Møder — selv at stemme mod det. Det er i alt Fald en særegen Betragtning af Ens eget Forslag, og dog kan jeg forsaavidt bedre forstaae det, fordi det er klart, at Forslaget haade i finantiel Henseende og paa Grund af det farlige Princip, det vil etablere, er saa uheldigt som muligt. Alt stemme mod det Hele, s. Gr. med en motiveret Dags-